सजीवोपूर्वेणभूतैश्चमिश्रितोवायुद्वारादृष्टित्वंप्राप्यान्नरूपेणपरिणम्यरेतोरूपीभवतीत्याह अन्नमिति ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ कथंसूक्ष्मतमस्यपुरुषस्यस्थूलतरेणरेतसातादात्म्यं सत्यपिसंसर्गेअभ्रवाय्वोरिव भवतीत्याशंकते आख्यातमिति ॥ ३१ ॥ भूतावेशन्यायेनपुरुषस्तैस्तैर्भूतैरेतोद्वाराशरीराकारत्वंप्राप्तैःसहसंगमात्रेणाभिभूयतेतादात्म्येनचवर्धते संगाभावेतुनसुप्तसमाध्यादावित्याह आसन्नेति ॥ ३२ ॥ त

बृहस्पतिरुवाच अन्नमश्नंतियद्देवाःशरीरस्थानरेश्वर॥ पृथिवीवायुराकाशमापोज्योतिर्मनस्तथा ॥ २८ ॥ ततस्तृप्तेषुराजेंद्रतेषुभूतेषुपंचसु॥ मनःषष्ठेषु शुद्धात्मन्रेतःसंपद्यतेमहत्॥ २९ ॥ ततोगर्भःसंभवतिश्लेषात्स्त्रीपुंसयोर्नृप ॥ एतत्तेसर्वमाख्यातंभूयःकिंश्रोतुमिच्छसि ॥ ३० ॥ युधिष्ठिरउवाच आ ख्यातंमेभगवतागर्भःसंजायतेतथा॥ यथाजातस्तुपुरुषःप्रपद्यतितदुच्यतां॥ ३१ ॥ बृहस्पतिरुवाच आसन्नमात्रःपुरुषस्तैर्भूतैरभिभूयते॥ विप्रयुक्त श्चतैर्भूतैःपुनर्यात्यपरांगतिं॥ ३२ ॥ सर्वभूतसमायुक्तःप्राप्नुतेजीवएवहि॥ ततोस्यकर्मपश्यंतिशुभंवायदिवाशुभं ॥ देवताःपंचभूतस्थाःकिंभूयःश्रोतुमिच्छ सि॥ ३३ ॥ युधिष्ठिरउवाच त्वगस्थिमांसमुत्सृज्यतैश्चभूतैर्विवर्जितः ॥ जीवःसभगवन्कस्थःसुखदुःखेसमश्नुते॥ ३४ ॥ बृहस्पतिरुवाच जीवः कर्मसमायुक्तःशीघ्रंरेतस्त्वमागतः॥ स्त्रीणांपुष्पंसमासाद्यसूतेकालेनभारत ॥ ३५ ॥ यमस्यपुरुषैःक्लेशंयमस्यपुरुषैर्वधं ॥ दुःखंसंसारचक्रंचनरःक्लेशंसविंद ति॥ ३६ ॥ इहलोकेसचप्राणीजन्मप्रभृतिपार्थिव॥ सुकृतंकर्मवैभुंक्तेधर्मस्यफलमाश्रितः ॥ ३७ ॥ यदिधर्मंयथाशक्तिजन्मप्रभृतिसेवते॥ ततःसपुरुषोभू त्वासेवतेनित्यदासुखं॥ ३८ ॥ अथांतरातुधर्मस्याप्यधर्ममुपसेवते॥ सुखस्यानंतरंदुःखंसजीवोप्यधिगच्छति ॥ ३९ ॥ अधर्मेणसमायुक्तोयमस्यविषयंग तः॥महद्दुःखंसमासाद्यतिर्यग्योनौप्रजायते ॥ ४० ॥ कर्मणायेनयेनेहयस्यांयोनौप्रजायते॥जीवोमोहसमायुक्तस्तन्मेनिगदतःशृणु॥ ४१ ॥ यदेतदुच्यतेशा स्त्रेसेतिहासेचच्छंदसि॥यमस्यविषयंघोरंमर्त्योलोकःप्रपद्यते॥ ४२ ॥इहस्थानानिपुण्यानिदेवतुल्यानिभूपते॥तिर्यग्योन्यतिरिक्तानिगतिमंतिचसर्वशः॥ ४३ ॥ ॥ ४३ ॥ यमस्यभवनेदिव्येब्रह्मलोकसमेगुणैः॥ कर्मभिर्नियतैर्बद्धोजंतुर्दुःखान्युपाश्नुते॥ ४४ ॥

तस्तादात्म्याभिमानरूपादभिभवादयंकर्तृत्वादिमान्भवति तदास्यकर्मादिकंदेवाःपश्यंति ॥ ३३ ॥ स्थूलदेहसंगाद्युज्यतामस्यकर्तृत्वंतद्धाहेतुकथमस्यसुखादिसंगइत्याशंकते त्वगिति ॥ ३४ ॥ स्थूलदेह नाशक्षणएवसरेतस्त्वंशुक्रक्रमेणसूक्ष्मशरीरभावमेति ततःस्त्रीणांपुष्पंसमासाद्येत्यादिस्पष्टं तद्यथातृणजलायूकाअन्यत्तृणमाक्रम्यपूर्वंजहातिएवमेतदितिज्ञेयम् ॥ ३५ ॥ यमस्येति गर्भत्वमप्राप्तःसूक्ष्मशरीराव च्छिन्नस्तीव्रपापयोगाद्यातनांलभतइत्यर्थः ॥ ३६ ॥३७॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥

Digitized by Google